

УДК 658.7:658.56

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ МАТЕРІАЛЬНОГО ПОТОКУ

Карпенко Юлія Валентинівна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту організацій, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Пенова Анжеліка Ігорівна, аспірантка кафедри менеджменту організацій, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

У публікації проаналізовано та систематизовано погляди вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо визначення сутності матеріального потоку. За результатами дослідження виявлено трактування сутності поняття матеріального потоку.

Ключові слова: *запаси, матеріали, матеріальний потік, товарно-матеріальні цінності*

Процес управління операціями підприємства потребує розробки раціонального підходу щодо його формування, метою якого є забезпечення безперебійного виробництва продукції або надання послуг, досягнення ритмічності виробничих процесів при мінімізації поточних витрат з обслуговування запасів та регулювання матеріальних потоків.

Матеріальний потік є ключовим елементом та об'єктом здійснення логістичної діяльності сучасних компаній [1, 2, 3]. Необхідною умовою дослідження особливостей формування матеріальних потоків є аналіз наявних підходів щодо визначення їх сутності.

Дослідження наукових літературних джерел з обраної тематики дозволяє виділити два наукові підходи щодо визначення сутності матеріального потоку.

Так, представниками першого наукового підходу є вчені Сухомлінов А.І., Крикавський Є.В. [2, 4], які у визначеннях матеріального потоку роблять акцент на пересуванні сировини у процесі здійснення логістичної діяльності. Науковці тлумачать матеріальний потік як переміщення сировини, яка проходить через всі операції організації, на-

правляючись до споживачів у вигляді готової продукції. Автори підкреслюють, що процес руху матеріального потоку можливо ефективно організувати завдяки науковим розробкам сучасної логістики.

У рамках другого наукового підходу такими дослідниками, як Царьова Т.А. та Гаджинський А.М. [1, 3], наголошено на тому, що сутність поняття матеріального потоку полягає у взаємозв'язку та русі сукупності усіх товарно-матеріальних цінностей, наявних на підприємстві, таких як запаси, сировина, матеріали, вантажі, продукти незавершеного виробництва, готова продукція, які розглядаються в процесі поетапного додавання до них різних логістичних операцій та відносяться до певного проміжку часу. Метою оптимізації функціонування матеріальних потоків автори вважають скорочення логістичних затрат, підвищення якості обслуговування клієнтів, оптимізація рівня запасів, а також підвищення прибутковості організації.

Не приховуючи значущості виділених наукових підходів щодо трактування поняття матеріального потоку, для розуміння його сутності та розкриття змісту, вважаємо за доцільне виявити основні характеристики матеріальних потоків.

На сьогодні в науковій літературі відсутня однаковість науковців щодо їх виділення. Як правило, автори пропонують власний перелік характеристик матеріальних потоків, які різняться за складом та кількістю.

Так, науковець [5] виокремлює п'ять ключових характеристик матеріальних потоків: відстань транспортування, характерис-

тики вантажу, партійність, умови переміщення продукції.

Окрім вищезазначених у літературі зустрічаються й такі характеристики, як характеристики тари та упаковки, номенклатура, габаритні характеристики, фінансові характеристики, умови страхування, умови договору купівлі-продажу [1].

Підсумовуючи, слід зазначити, що вищенаведені характеристики матеріальних потоків дають підставу не погодитись з представниками першого наукового підходу, які вважають, що зміст матеріального потоку полягає лише у переміщенні сировини.

На підставі виявлення основних характеристик матеріальних потоків, вважаємо за доцільне погодитись з представниками другого наукового підходу, та підкреслити, що матеріальний потік – це взаємозв'язок та рух сукупності всіх товарно-матеріальних цінностей підприємства, таких як запаси, сировина, матеріали, які відносяться до певного інтервалу часу та в результаті послідовного додавання до них логістичних операцій перетворюються у готову продукцію.

Список використаної літератури

1. Царёва Т. А. Материальные потоки в государственных образовательных учреждениях // Вестник Ул-

ГТУ. 2009. №3 (47). Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/materialnye-potoki-v-gosudarstvennyh-obrazovatelnyh-uchrezhdeniyah>

2. Сухомлінов А. І. Моделювання матеріального потоку у виробничій логістиці / А.І. Сухомлінов // Системи обробки інформації. – 2013. – № 2(109). – С. 294-298.

3. Гаджинский А. М. Логистика: Учебник для высших и средних специальных учебных заведений.— 2-е изд.— М.: Информационно-внедренческий центр "Маркетинг", 1999. — 228 с.

4. Крикавський Є.В. Логістика. — Львів: Вид-во Держ. Ун-ту "Львівська політехніка", 2004. — 447 с.

5. Савенкова Т.И. Логистика: учеб. пособие / Т. И. Савенкова. — 2-е изд., стер. — Москва: Издательство «Омега-Л», 2007.

Автори

Карпенко Юлія Валентинівна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту організацій, Одеський національний економічний університет (uliauliavk@gmail.com)

Пєнова Анжеліка Ігорівна, аспірантка кафедри менеджменту організацій, Одеський національний економічний університет (a_penova2015@ukr.net)

Тези доповіді надійшли 05 березня 2021 року.

Опубліковано в авторській редакції.